



Obec Čerín, Čerín č. 11, 974 01 Banská Bystrica

Hlavný kontrolór obce

Sp. zn. S 124/2024
R 917/2024

Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 5/2024

Hlavný kontrolór obce Čerín v súlade so zákonnými kompetenciami podľa ustanovenia § 18d a § 18e zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a na základe plánu kontrolnej činnosti na 1. polrok 2024 prijatým uznesením č. 74 zo dňa 12. 12. 2023 a §§ 20 až 27 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonal od 02. 05. 2024

kontrolu hospodárenia obecnej pálenice v roku 2023.

Hlavný kontrolór obce Čerín v súlade so zákonnými kompetenciami podľa ustanovenia § 18d a § 18e zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a na základe plánu kontrolnej činnosti na 1. polrok 2024 prijatým uznesením č. 74 zo dňa 12. 12. 2023 a §§ 20 až 27 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonal od 02. 05. 2024

kontrolu hospodárenia obecnej pálenice v roku 2023.

Kontrolovaným subjektom bol Obecný úrad Čerín, ako prevádzkovateľ obecnej pálenice, kontrolovaným obdobím bol rok 2023. Oznámenie o začatí kontroly bolo kontrolovanému subjektu zaslané listom číslo R 405/2024 zo dňa 30. 04. 2024.

Cieľom kontroly bolo preveriť hospodárenie obecnej pálenice v nadväznosti všeobecne záväzné právne predpisy a vnútorné predpisy obce s dôrazom na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami obce.

Kontrolou boli preverované doklady preukazujúce príjmy a výdavky za rok 2023 súvisiace s činnosťou obecnej pálenice v nadväznosti na všeobecne záväznú právnu úpravu a s tým súvisiace doklady preukazujúce výkon základnej finančnej kontroly.

Obec Čerín je prevádzkovateľom liehovaru na pestovateľské pálenie ovocia (ďalej len obecná pálenica) v zmysle zákona č. 467/2002 Z. z., platnej vyhlášky ako aj v súlade so zákonom o spotrebnej dani z liehu. Liehovar na pestovateľské pálenie ovocia spracúval ako základnú surovinu ovocie, ovocné a hroznové vína. Poskytoval službu pestovateľom – spotrebiteľom a destiláty vyrábal len z dovezenej suroviny.

Prevádzkovanie obecnej pálenice bolo vykonávané na základe živnostenského listu (č. j.: Žo 95/1994/Mt) ohlasovanej živnosti podľa živnostenského zákona, ktoré bolo vydané 13. 01. 1994 s nadobudnutím právoplatnosti dňa 20. 01. 1994.

Hospodárenie pálenice

Na základe výkazu ziskov a strát celkové náklady pálenice v roku 2023 predstavovali 78 373,84 €, výnosy boli na úrovni 80 619,68 €. Rozdiel hospodárenia bol zaznamenaný čistý

zisk na úrovni 2 245,84 €.

Obec prevádzkovala pálenicu ako podnikateľskú činnosť. Výsledok hospodárenia pred zdanením spolu z hlavnej nezdaňovanej činnosti a zo zdaňovanej (podnikateľskej) činnosti predstavoval v roku 2023 v celkovej hodnote 30 010,33 €, z toho výsledok hospodárenia pred zdanením z hlavnej nezdaňovanej činnosti (t. j. samosprávnych činností) predstavoval 27 439,36 €. Zisk z podnikateľskej činnosti predstavoval 2 570,97 €. Daň z príjmu prislúchajúca k uvedenému zisku predstavovala 325,13 €.

V roku 2023 dosiahla obec ako prevádzkovateľ pálenice celkové výnosy vo výške 80 619,68 €, z toho viac ako 99 % (80 128,02 €) predstavovali tržby za vlastné výkony a tovar, toho daň z liehu v objeme 39 292,63 €, príjmy za služby v objeme 40 835,44 € a ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti predstavovali 491,66 €.

Náklady		Výnosy	
Položka	Náklady v €	Položka	Výnosy v €
Spotreba materiálu (501)	1 419,75	Tržby za vlastné výkony a tovar (60*)	80 128,02
Spotreba energie (502)	4 757,42	Ostatné výnosy (64*)	491,66
Opravy a udržiavanie (511)	1 647,87		
Ostatné služby (518)	5 577,23		
Osobné náklady (52*)	21 595,06		
Dane a poplatky (53*)	39 411,40		
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (54*)	49,95		
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia (55*)	3 269,63		
Finančné náklady (56*)	320,40		
Dane z príjmov (59*)	325,13		
Spolu náklady	78 373,84	Spolu výnosy	80 619,68

Z nákladových položiek najväčší podiel predstavovali dane a poplatky, ktoré tvorili 50,29 % z celkových nákladov, išlo o náklady súvisiace najmä s vykázanou a odvedenou spotrebnou daňou z liehu v zmysle zákona o spotrebnej dani z liehu (39 292,55 €). Obec ako prevádzkovateľ liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia podľa § 49 ods. 9 zákona č. 530/2011 Z. z. preukazovala daňovým priznaním celkové množstvo vyrobeného liehu v I aa ako aj prislúchajúcu odvedenú spotrebnú daň.

Osobné náklady predstavovali 27,55 % celkových nákladov, t. j. 21 595,06 € a tieto pozostávali zo mzdových nákladov (16 880,21 €) a nákladov súvisiacich so zákonným sociálnym poistením (4 714,85 €). Z tejto sumy pripadali priamo na pálenicu mzdové náklady vyplatené na základe uzatvorených dohôd o vykonaní práce v celkovej výške 7 680,21 €, na ktoré pripadali zákonom stanovené odvody v celkovej výške 1 501,29 €.

Fyzické osoby, ktoré majú so zamestnávateľom uzatvorený právny vzťah na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (ďalej len „dohodári“), sú poistencami na účely sociálneho poistenia. Sú zamestnancami buď na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti alebo zamestnancami len na účely dôchodkového poistenia.

Zároveň platí, že fyzické osoby vykonávajúce u zamestnávateľa práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sú v súlade s § 11 ods. 4 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení považované za zamestnancov. Zamestnávateľ bol povinný ich prihlásiť/odhlásiť do/z príslušnej zdravotnej poisťovne ako zamestnanca,

vypočítať, platiť a odvádzať preddavok na poistné. Z kategórie zamestnancov vykonávajúcich práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sú na účely zdravotného poistenia vyňatí, t. j. neplatia preddavky na poistné a zamestnávateľ ich do zdravotnej poisťovne neprihlasuje:

- študenti pracujúci na základe dohody o brigádnickej práci študentov,
- poberatelia starobného dôchodku a výsluhového dôchodku, ak dovŕšili dôchodkový vek, pracujúci na základe dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti,
- poberatelia invalidného dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku pracujúci na základe dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti.

V roku 2023 kontrolovaný subjekt uzatvoril nasledovné dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

Por. č.	Typ dohody	Dohoda uzatvorená na obdobie od - do		Prihláška	Odhláška	Predmet dohody
1	DoVP	04. 08. 2022	08. 06. 2023	03. 08. 2022	09. 06. 2023	pálenie v obecnej pálenici
2	DoVP	30. 01. 2023	31. 05. 2023	30. 01. 2023	30. 05. 2023	pálenie v obecnej pálenici
3	DoVP	05. 09. 2023	31. 12. 2023	04. 09. 2023	20. 12. 2023	pálenie v obecnej pálenici

Zamestnávateľ bol povinný v zmysle zákona o sociálnom poistení prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 a § 4b na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2 na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca do ôsmich dní od zániku týchto poistení okrem zániku povinného nemocenského poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 ods. 3 a zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol.

Je možné konštatovať, vzhľadom na predložené doklady, že zo strany kontrolovaného subjektu boli tieto náležitosti splnené. Obec ako kontrolovaný subjekt si v kontrolovanom období splnila všetky záväzky plynúce z platných všeobecne záväzných právnych predpisov. Jednotlivé platby (mzdy, odvody) boli v kontrolovanom období realizované a zaúčtované.

Ďalšou výraznou nákladovou položkou, súvisiacou s prevádzkou pálenice boli spotrebované nákupy (7,88 %) v celkovej výške 6 177,17 €, ktoré tvorili spotreba PHM (344 €), spotreba materiálu (spotrebný materiál ako vypínač, zásuvka, klinový remeň, toner, kancelárske potreby, potvrdenky a pod.) a spotreba energie (4 757,42 € - z toho vodné 2 554,42 a elektrická energia 2 203 €).

Služby predstavovali 9,22 % celkových nákladov, v celkovej hodnote 7 225,10 €. Z toho opravy a udržiavanie boli v celkovej výške 1 647,87 € (oprava technológie v pálenici, overenie meradla na lieh, čistenie a kontrola komínov, maľovanie priestorov pálenice, zimná údržba, oprava auta), poštovné a telekomunikačné služby vo výške 364,85 € a ostatné služby (ako napr. vývoz odpadu a jeho zhodnotenie, školenia) vo výške 5 577,23 €.

Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia boli v roku 2023 vo výške 3 269,63 €, čo predstavovalo 4,17 % celkových nákladov. Z toho odpisy majetku predstavovali 1 269,63 € a tvorba rezervy vo výške 2 000 €.

Ostatné náklady predstavovali 0,89 % celkových nákladov (695,48 €) a súviseli s ostatnými prevádzkovými nákladmi (úhrada členského príspevku – združenie páleníc), finančnými nákladmi (bankové poplatky a poistenie) a nákladmi súvisiacim s odvedením dane príjmov za príslušné zdaňovacie obdobie.

Obec v zmysle smernice na konci účtovného obdobia, t. j. k 31. 12. 2023 preúčtovala interným dokladom náklady spotrebované na obecnom úrade (mzdy, odvody do poisťovní, energie, materiál, služby a pod.) do nákladov strediska pálenica. Z celkových nákladov obce

vynaložených na spotrebu materiálu bolo preúčtované 4,40 % nákladov, 4,14 % nákladov vynaložených na energie, 1,49 % nákladov na opravy a udržiavanie, 6,51 % osobných nákladov a 6,70 % finančných nákladov. Daň z príjmov prináležala celá na podnikateľskú činnosť a preto bola zahrnutá v nákladoch pálenice kompletne.

Položka	Náklady v €		Podiel v %
	VZaS celkom	ID	
Spotreba materiálu (501)	20 439,00	900,00	4,40
Spotreba energie (502)	28 046,27	1 162,00	4,14
Opravy a udržiavanie (511)	35 557,08	530,00	1,49
Ostatné služby (518)	30 594,10	784,75	2,57
Osobné náklady (52*)	190 715,78	12 413,56	6,51
Finančné náklady (56*)	2 983,99	200,00	6,70
Dane z príjmov (59*)	325,13	325,13	100,00

S nákladmi súvisí povinnosť obce, kontrolovaného subjektu, ako verejného obstarávateľa podľa § 7 zákona o verejnom obstarávaní postupovať podľa uvedeného zákona. Na základe predložených dokladov je možné konštatovať, že obec v prípade prevádzkovania pálenice v priebehu roka 2023 nebola povinná postupovať podľa zákona o verejnom obstarávaní a to z toho dôvodu, že zákon sa nevzťahuje na zákazku, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako 10 000 eur v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok.

Obec mala uzatvorenú len jednu zmluvu a to so spoločnosťou EKO – BIO Budča, s. r. o., IČO: 47154497 a to dohodu o cene za odvoz a zhodnotenie odpadu z destilácie liehu zo dňa 04. 10. 2017, ktorá bola zverejnená na webovom sídle obce v zmysle zákona o slobode informácií. Celkové ročné náklady za túto službu nepresiahli zákonom stanovenú hodnotu 10 000 € a v roku 2023 na základe účtovných dokladov predstavovali 1 036,80 €.

Podľa § 5b zákona o slobode informácií bola obec ako povinná osoba povinná zverejniť na svojom webovom sídle, v štruktúrovanej a prehľadnej forme údaje o vyhotovenej objednávke tovarov, služieb a prác ako aj o faktúre za tovary, služby a práce. Kontrolou jednotlivých objednávok a faktúr súvisiacich s predmetom kontroly je možné konštatovať, že obec ako povinná osoba si splnila povinnosti v zmysle zákona o slobode informácií a predmetné objednávky a faktúry zverejnila na svojom webovom sídle v požadovanom rozsahu.

Všetky účtovné položky boli vedené správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov v zmysle zákona o účtovníctve ako aj ostatných osobitných predpisov.

Výroba a platba spotrebnej dane

Podľa § 3 ods. 1 Vyhlášky výrobné obdobie v pálenici začína 01. 07. bežného roka a končí 30. 06. nasledujúceho roku. Počas výrobného obdobia si pestovatelia mohli dať vyrobiť 43 litrov absolútneho liehu (laa), pričom oslobodené od spotrebnej dane bola 1/2 uvedeného množstva, t. j. 21,5 laa.

Obec ako prevádzkovateľ pálenice bola povinná podľa § 7 Vyhlášky zverejniť na prístupnom mieste v liehovare prevádzkový poriadok, zo strany obce bolo príslušné ustanovenie splnené, keď prevádzkový poriadok zo dňa 15. 07. 2016 bol zverejnený a to aj na webovom sídle obce.

Obdobie	Množstvo v laa	Spotrebná daň v €
1/2023	1 355,53	7 319,86
2/2023	1 115,38	6 023,05
3/2023	1 611,35	8 701,29
4/2023	685,55	4 984,83
5/2023	979,94	6 879,18
8/2023	-	-
9/2023	167,99	1 179,29
10/2023	139,02	975,92
11/2023	128,49	902,00
12/2023	331,50	2 327,13
Spolu za rok 2023	2 432,49	39 292,55

Vyhodnotenie výrobného obdobia vykonáva prevádzkovateľ a výsledok oznamuje ministerstvu do desiatich dní po skončení výroby a to na základe § 8 Vyhlášky. Zo strany obce ako prevádzkovateľa pálenice bola táto povinnosť splnená listom č. OcÚ 824/2023 zo dňa 14. 06. 2023 a to za výrobné obdobie o d 03. 08. 2022 do 08. 06. 2023, ako aj listom č. R 2024/874 zo dňa 16. 05. 2024 za výrobné obdobie od 30. 08. 2023 do 15. 05. 2024.

Vzhľadom k tomu, že kontrolou neboli zistené nedostatky, z vykonanej kontroly bola vyhotovená v súlade s § 22 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite dňa 05. 06. 2024 Správa z kontroly, ktorá bola kontrolovanému subjektu odovzdaná na oboznámenie dňa 05. 06. 2024.

Správa z kontroly bola osobne odovzdaná zástupcovi kontrolovaného subjektu na oboznámenie dňa 05. 06. 2024, čím bola kontrola ukončená.

V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám obecnému zastupiteľstvu túto správu o výsledku z kontroly.

.....
 Ing. Ivan Petřík
 hlavný kontrolór obce

V Čeríne, 05. 06. 2024